

از داخل پرانتز عبارت مناسب را انتخاب کرده و به پاسخ برگ انتقال دهید.

الف) در حرکت بر روی خط راست، اگر تغییرات سرعت در واحد زمان ثابت بماند، حرکت را (شتابدار با شتاب ثابت – یکنواخت) نامند

ب) شیب خط مماس بر نمودار سرعت – زمان معرف (شتاب – سرعت) لحظه‌ای است

پ) شیب خطی که دو نقطه را از نمودار سرعت – زمان به هم وصل می‌کند، برابر (شتاب – سرعت) متوسط است

ت) اگر بزرگی سرعت ثابت باشد، حرکت بر روی مسیر منحنی، حرکتی (شتابدار – بدون شتاب) است

ث) مساحت ایجاد شده بین نمودار سرعت – زمان و محور زمان برابر تغییر (مکان – سرعت) است

ج) بردار سرعت متوسط هم جهت با بردار (مکان – تغییر مکان) است

چ) بردار سرعت متوسط (هم جهت – در خلاف جهت) با بردار جایی است

ح) در حرکت (با شتاب ثابت – یکنواخت) بر خط راست، سرعت متوسط و سرعت لحظه‌ای با هم برابر ند

خ) در حرکت یک بعدی اگر شتاب و سرعت هم علامت باشند، حرکت (تند شونده – کند شونده) است

د) شتاب (متوسط – لحظه‌ای) شیب خطی است که دو نقطه از نمودار سرعت – زمان به هم وصل می‌کند

هریک از مفاهیم فیزیکی زیر را تعریف کنید:

الف) سرعت متوسط ب) سرعت لحظه‌ای پ) شتاب متوسط

ت) شتاب لحظه‌ای ث) حرکت یکنواخت مستقیم الخط ج) حرکت با شتاب ثابت

هریک از جمله‌های زیر، کدام مفهوم فیزیکی را توصیف می‌کند:

الف) در این حرکت، سرعت متوسط متحرک در تمام بازه‌های زمانی یکسان است

در حرکت‌های شتاب دار تند شونده و کند شونده بر روی خط راست، علامت سرعت و شتاب نسبت به هم چگونه است؟

آیا ممکن است در حرکت روی خط راست، سرعت حرکت صفر شود ولی شتاب حرکت صفر نباشد؟ توضیح دهید.

با چه شرطی، حرکت سقوط آزاد را می‌توان حرکت با شتاب ثابت بر روی مسیر مستقیم در نظر گرفت. (ویژه رشته ریاضی)

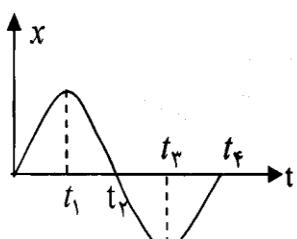
نمودار مکان – زمان متحرکی مطابق شکل است. با توجه به نمودار برای پرسش‌های زیر پاسخ کوتاه بنویسید:

الف) نوع حرکت جسم شتابدار است یا یکنواخت؟

ب) شیب بین دو لحظه‌ی دلخواه از نمودار، معرف چه کمیتی است؟

پ) در چه لحظه‌هایی پس از شروع حرکت، متحرک به مبدأ می‌رسد؟

ت) در لحظه‌ی t_1 ، اندازه‌ی سرعت جسم چقدر است؟



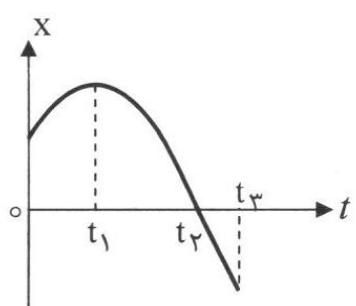
نمودار مکان – زمان شکل مقابل، مربوط به حرکت یک جسم بر خط راست است. نمودار در بازه‌ی زمانی (t_1 تا t_2) به صورت سه‌می و در بازه‌ی زمانی (t_2 تا t_3) به صورت خط راست است. با ذکر دلیل پاسخ دهید:



الف) در کدام بازه‌ی زمانی حرکت یکنواخت است؟

ب) در چه لحظه‌ای متحرک تغییر جهت داده است؟

پ) در چه لحظه‌ای متحرک از مبدأ مکان می‌گذرد؟



	<p>با توجه به نمودار مکان – زمان زیر که مربوط به حرکت یک جسم روی خط راست است ، به سئوالات زیر پاسخ کوتاه دهید :</p> <p>الف) در کدام لحظه جسم تغییر جهت می دهد ؟ (۴/۲))</p> <p>ب) یک لحظه را مشخص کنید که جسم از مبدأ مکان می گذرد ؟</p> <p>پ) در کدام لحظه جسم بیشترین فاصله را از مبدأ دارد ؟</p> <p>ت) یک بازه زمانی را تعیین کنید که جسم در جهت محور x ها حرکت کند ػ</p> <p>ث) در کدام بازه زمانی شتاب منفی است ػ</p> <p>ج) در کدام بازه زمانی حرکت کند شونده است ػ</p>	۹
--	--	---

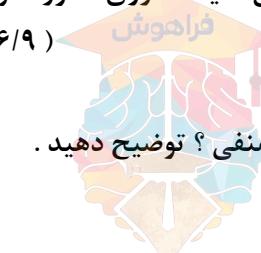
	<p>نمودار مکان – زمان دو خودروی A و B مطابق شکل مقابل مقابله است : (۱۰/۱۲))</p> <p>الف) نوع حرکت هر دو خودرو را از لحظه t_1 صفر تا t_1 با ذکر دلیل معین کنید .</p> <p>ب) در لحظه t_1 برای خودروی B دو اتفاق افتاده است . آن ها را بنویسید .</p>	۱۰
--	--	----

	<p>نمودار سرعت – زمان حرکت جسمی بر روی خط راست ، مطابق شکل است .</p> <p>الف) استنباط خود را در مورد پاره خط AB ، بیان کنید .</p> <p>ب) رابطه v فیزیکی مربوط به آن را بنویسید .</p>	۱۱
--	--	----

	<p>نمودار سرعت – زمان جسمی که بر روی خط راست حرکت می کند ، مطابق شکل مقابل است : (نمودار در بازه زمانی t_1 تا t_3 به صورت یک خط راست است .) (۱۴/۵))</p> <p>الف) نوع حرکت در بازه زمانی $(t_1 - t_3)$ و $(t_2 - t_1)$ و $(t_3 - t_2)$ چیست ػ</p> <p>ب) در بازه زمانی $(t_2 - t_1)$ ، علامت شتاب چگونه است ػ توضیح دهید ػ</p> <p>یک لحظه را مشخص کنید که سرعت جسم صفر است ػ</p>	۱۲
--	--	----

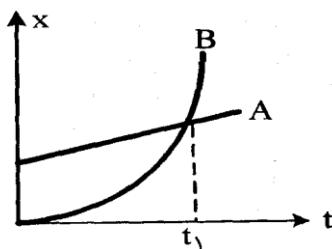
	<p>نمودار سرعت – زمان حرکت جسمی که بر روی خط راست حرکت می کند مطابق شکل است . با ذکر دلیل پاسخ دهید :</p> <p>الف) نوع حرکت در بازه زمانی t_2 تا t_3 چیست ػ</p> <p>ب) در لحظه t_1 شتاب جسم چقدر است ػ</p>	۱۳
--	---	----

	<p>در شکل ، نمودار سرعت – زمان جسمی را مشاهده می کنید که روی محور حرکت می کند :</p> <p>الف) در کدام بازه زمانی حرکت کند شونده است ػ</p> <p>ب) در چه لحظه ای جسم تغییر جهت می دهد ػ</p> <p>ج) شتاب متوسط در کل زمان حرکت مثبت است یا منفی ػ توضیح دهید .</p>	۱۴
--	--	----



مجموعه سوالات فیزیک دوازدهم - فصل اول (حرکت شناسی)

۱



نمودار مکان - زمان دو خودروی و B ، مطابق شکل رو به رو است .

نمودار B ، قسمتی از یک سهمی است (۱۰/۲۶)

الف) حرکت این دو خودرو را توصیف کنید .

ب) در لحظه t_1 چه اتفاقی افتاده است ؟

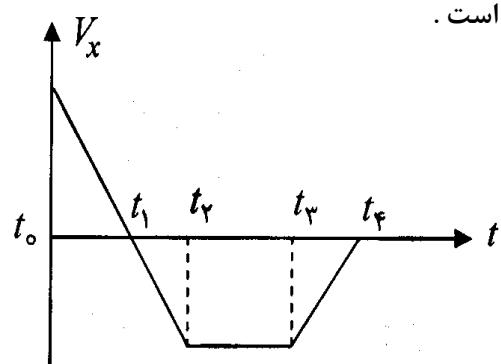
۱۵

نمودار سرعت - زمان متخرکی که روی محور x ها حرکت می کند ، مانند شکل رو به رو است .

با توجه به نمودار جاهای خالی زیر را با یکی از کلمه های داخل مستطیل پر کنید ؟

(یک کلمه اضافی است) (۱۶/۱۵)

یکنواخت - تندر شونده - کند شونده - مثبت - منفی



در بازه t_0 تا t_1 ، جسم در جهت محور x حرکت می کند .

ب) در بازه t_1 تا t_2 ، علامت شتاب است .

پ) در بازه t_2 تا t_3 ، نوع حرکت جسم است .

ت) در بازه t_3 تا t_4 ، نوع حرکت است .

۱۶

نمودار سرعت - زمان متخرکی که روی محور x ها حرکت می کند ()

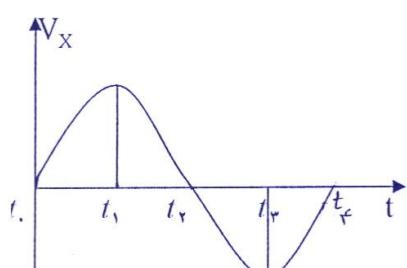
مطابق شکل زیر است :

الف) در چه بازه t_1 تا t_2 شتاب در جهت محور x است ؟

ب) در چه بازه t_2 تا t_3 سرعت در جهت محور x و در

کدام بازه t_3 تا t_4 سرعت در خلاف جهت محور x است ؟

۱۷



(۱۰/۱۲)

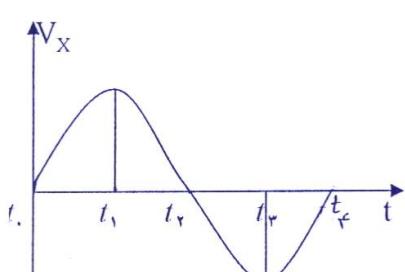
نمودار سرعت - زمان متخرکی مطابق شکل است .

الف) در کدام بازه t_1 تا t_2 سرعت متخرک در جهت محور x است ؟

ب) در چه لحظه ای شتاب متخرک صفر است ؟

پ) در بازه t_2 تا t_3 شتاب متوسط مثبت است یا منفی ؟ توضیح دهید .

۱۸



در شکل نمودار سرعت - زمان جسمی را مشاهده می کنید که روی محور x حرکت

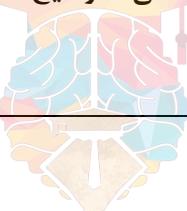
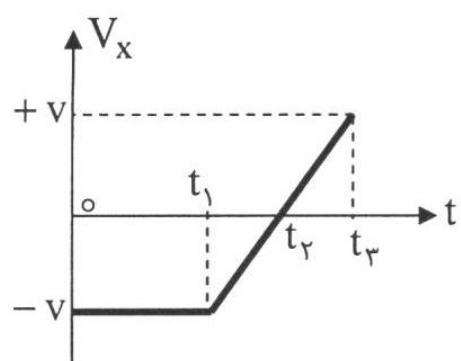
می کند :

الف) در کدام بازه t_1 تا t_2 حرکت جسم کند شونده است ؟ (۱۰/۱۵)

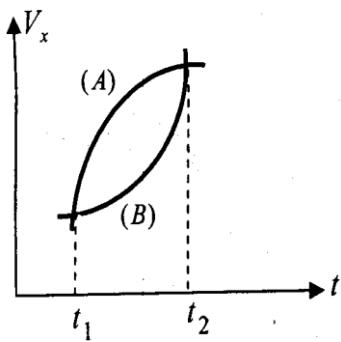
ب) در چه لحظه t_2 جسم تغییر جهت می دهد ؟

پ) سرعت متوسط در کل زمان حرکت مثبت است یا منفی ؟ توضیح دهید .

ت) شتاب متوسط در کل زمان حرکت مثبت است یا منفی ؟ توضیح دهید .

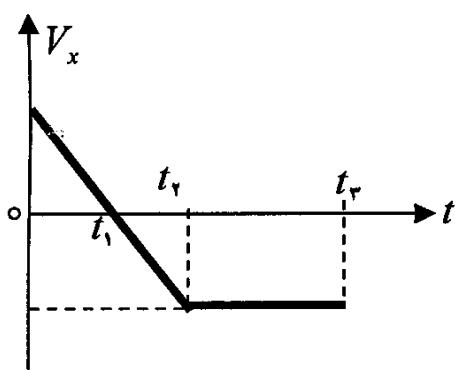


۱۹



- در شکل مقابله برای دو متحرک (A) و (B) که بر مسیر های مستقیم حرکت می کنند نمودار های سرعت - زمان را مشاهده می کنید. در بازه زمانی (t_1 تا t_2) :
- شتاب کدام متحرک در حال کاهش است؟ توضیح دهید.
 - جا به جای کدام متحرک کمتر است؟ توضیح دهید.
 - با استدلال شتاب متوسط دو متحرک را با هم مقایسه کنید.
 - نوع حرکت هر کدام چیست؟ (کند شونده یا تند شونده) (۱۲/۱۰)

۲۰

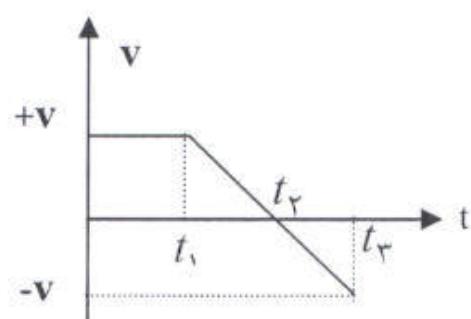


در شکل نمودار سرعت - زمان جسمی مشاهده می کنید که روی محور x حرکت می کند:

خانه های خالی جدول زیر را با یکی از کلمه های (تند شونده، کند شونده، یکنواخت، $+x$ و $-x$) پر کنید و جدول کامل شده را به پاسخ برگ انتقال دهید. (۱۴/۲)

جهت حرکت	نوع حرکت	بازه زمانی
		$\circ -t_1$
		$t_1 - t_2$
		$t_2 - t_3$

۲۱



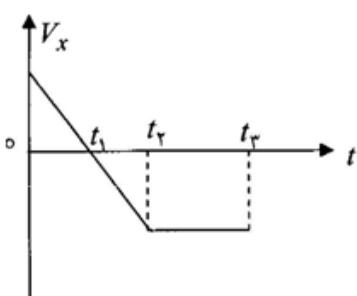
نمودار سرعت - زمان متحرکی که روی محور حرکت می کند، مطابق شکل است:

الف) در بازه زمانی ($t_3 - \circ$)، متحرک چند بار تغییر جهت داده است؟ توضیح دهید.

ب) در کدام بازه زمانی حرکت کند شونده است؟ توضیح دهید.

پ) مساحت محصور بین نمودار و محور زمان، بیانگر چه کمیتی است؟ (۱۴/۵)

۲۲



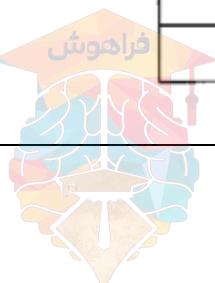
نمودار سرعت - زمان متحرکی که بر روی خط راست حرکت می کند،

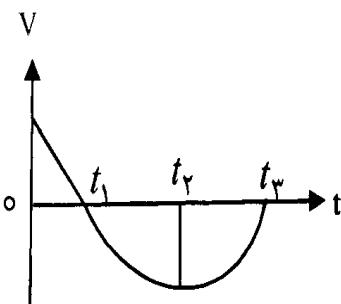
مطابق شکل مقابل است. جدول زیر را به پاسخ برگ انتقال دهید و

با توجه به نمودار خانه های خالی را پر کنید (۱۲/۲)

بازه زمانی	جهت حرکت	جهت شتاب	نوع حرکت
t_1 تا t_2	$+x$		
t_2 تا t_1			
t_3 تا t_2			

۲۳





نمودار سرعت - زمان جسمی که بر روی خط راست حرکت می کند، مطابق شکل رو به رو است.
با توجه به نمودار خانه های خالی جدول زیر را کامل کنید. (۱۳/۱)

$t_3 - t_2$	$t_2 - t_1$	بازه هی زمانی
		نوع حرکت
		علامت شتاب

بیشینه شتاب یک خودرو در حین ترمز کردن در یک جاده خیس $\frac{m}{s^2}$ ۲۰ است. اگر این خودرو با سرعت $\frac{Km}{h}$ ۲۰ در حرکت باشد و راننده ناگهان مانعی را در فاصله $\frac{m}{s}$ ۴۵ متري خود ببیند ایا می تواند خودرو را متوقف کند؟ (۱۰/۱۲)

اتومبیلی از پشت یک چراغ راهنمای شتاب ثابت $\frac{m}{s}$ ۴ شروع به حرکت می کند. در همین لحظه موتور سواری که با سرعت ثابت $\frac{m}{s}$ ۲۰ در حرکت است، از کنار اتومبیل می گذرد. (۱۰/۲۵) و (۱۲/۱۰)

الف) پس از چه مدت اتومبیل به موتور سوار می رسد؟
ب) در این لحظه سرعت اتومبیل چه قدر است؟
پ) وقتی موتور سوار به اتومبیل می رسد، دو متراز در فاصله $\frac{m}{s}$ ۴۸ متري از آن می رسد، کامیون با شتاب

موتور سواری با سرعت ثابت $\frac{m}{s}$ ۲۰ از کنار یک کامیون می گذرد. وقتی به فاصله $\frac{m}{s}$ ۴۸ متري از آن می رسد، کامیون با شتاب $\frac{m}{s}$ ۴ و از حال سکون به دنبال موتور سوار شروع به حرکت می کند.

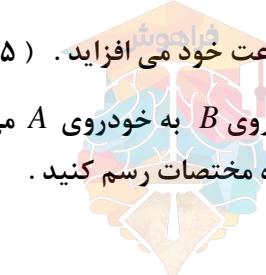
الف) معین کنید پس از چند ثانیه کامیون به موتور سوار می رسد؟
ب) در این لحظه جایی موتور سوار چند متر است؟

خودرویی پشت چراغ قرمز ایستاده است. با سبز شدن چراغ، خودرو با شتاب ثابت $\frac{m}{s}$ ۳ شروع به حرکت می کند. در همین لحظه اتوبوسی با سرعت ثابت $\frac{m}{s}$ ۳۰ از کنار آن می گذرد.

الف) پس از چه مدت خودرو به اتوبوس می رسد؟
سرعت خودرو هنگام رسیدن به اتوبوس چه قدر است؟

خودروی A که با سرعت ثابت $\frac{m}{s}$ ۲۰ در حرکت است، از خودروی B که با سرعت $\frac{m}{s}$ ۱۰ حرکت می کند، سبقت می گیرد. در همین لحظه، خودروی B با شتاب ثابت $\frac{m}{s}$ ۲ به سرعت خود می افزاید. (۱۲/۵)

الف) پس از چه مسافتی نسبت به محل سبقت، خودروی B به خودروی A می رسد؟
ب) نمودار شتاب زمان هردو خودرو را در یک دستگاه مختصات رسم کنید.



از ارتفاع ۵ متری سطح زمین جسمی را در شرایط خلاء رها می کنیم . سرعت جسم هنگام برخورد به زمین چه قدر است ؟ (ویژه رشته ریاضی)	۳۰ $g = 10 \frac{m}{s^2}$ (۱۰/۲۵)
توپی را از ارتفاع ۸۰ متری سطح زمین رها می کنیم : الف) سرعت ان هنگام برخورد به زمین چه قدر است ؟ ب) زمان حرکت توپ تا رسیدن به زمین چند ثانیه است ؟ پ) نمودار سرعت – زمان ان را در این سقوط رسم کنید . (ویژه رشته ریاضی)	۳۱ (۱۰/۱۲)
جسمی از ارتفاع ۴۵ متری زمین ، رها می کنیم . الف) جسم پس از چه مدت به زمین می رسد ؟ ب) سرعت جسم در لحظه‌ی برخورد به زمین را حساب کنید . $g = 10 \frac{m}{s^2}$	۳۲ (۳/۹)



پاسخ سوالات فیزیک دوازدهم - فصل اول (حرکت شناسی)

۱	ث) مکان د) متوسط	ت) شتابدار خ) تند شونده	پ) شتاب ح) یکنواخت	ب) شتاب ج) هم جهت	الف) شتابدار ثابت ج) تغییر مکان	۱
۲	<p>الف) نسبت تغییرات مکان به بازه‌ی زمانی آن را گویند (شیب خطی که دو نقطه از نمودار مکان – زمان را به هم وصل می‌کند).</p> <p>ب) حد سرعت متوسط است هرگاه Δt به سمت صفر میل می‌کند. (مشتق مکان نسبت به زمان و یا شیب خط مماس بر نمودار مکان زمان در هر نقطه)</p> <p>پ) نسبت تغییرات سرعت به بازه‌ی زمانی آن را گویند (شیب خطی که دو نقطه از نمودار سرعت – زمان را به هم وصل می‌کند).</p> <p>ت) حد شتاب متوسط است هرگاه به سمت صفر میل کند. و یا مشتق سرعت نسبت به زمان را گویند. یا شیب خط مماس بر نمودار سرعت – زمان در هر نقطه می‌باشد.</p> <p>ث) حرکتی است که سرعت متوسط جسم در بازه‌ها زمانی متفاوت یکسان است.</p> <p>ج) حرکتی است که در آن شتاب متوسط با شتاب لحظه‌ای برابر است و سرعت با آهنگ ثابتی تغییر می‌کند.</p>					
۳	<p>الف) حرکت با سرعت ثابت بر روی خط راست یا حرکت یکنواخت روی خط راست</p> <p>در حرکت تند شونده غلامت سرعت و شتاب یکسان است. اما در حرکت کند شونده علامت آن‌ها مخالف یکدیگر است.</p>					
۴	<p>بله در حالتی که متحرک برای یک لحظه می‌ایستد و پس از آن جهت حرکت خود را عوض می‌کند، برای یک لحظه سرعت صفر می‌شود. ولی شتاب صفر نیست.</p>					
۵	<p>در صورتی که حرکت سقوط آزاد در نزدیکی سطح زمین انجام شود.</p>					
۶	<p>الف) شتابدار ب) سرعت متوسط پ) t_2 و t_4 ت) صفر</p>					
۷	<p>در بازه‌ی زمانی t_2 تا t_3، زیرا نمودار یک خط راست با شیب ثابت است.</p> <p>ب) در لحظه‌ی t_1، زیرا شیب نمودار (سرعت) صفر شده و بعد قرینه می‌شود.</p> <p>پ) در لحظه‌ی t_2، زیرا $x = 0$ شده است.</p>					
۸	<p>الف) t_2 ب) t_1 یا t_3 ج) $(t_2 - t_1)$ ث) $(t_1 - 0)$</p>					
۹	<p>الف) حرکت خود روی A یکنواخت و چون شیب نمودار آن ثابت است.</p> <p>حرکت خودروی B شتابدار کند شونده است. زیرا شیب خط مماس بر نمودار آن در حال کاهش است.</p> <p>ب) سرعتش صفر شده است و با خود روی A در یک مکان قرار دارند.</p>					
۱۰	<p>الف) شیب پاره خط AB معرف شتاب متوسط بین دو لحظه‌ی t_1 و t_2 است.</p>					
۱۱	<p>الف) کند شونده، تند شونده، کند شونده ب) مثبت، چون شیب خط مماس بر نمودار مثبت است. پ) t_3 یا t_1</p>					
۱۲	<p>الف) تند شونده، چون عدد سرعت افزایش می‌یابد.</p>					
۱۳	<p>الف) تند شونده، چون شیب نمودار صفر شده است.</p>					
۱۴	<p>الف) $t_2 - t_1$ ب) t_2</p> <p>پ) مثبت، چون شیب خطی که ابتدای نمودار را به انتهای آن وصل می‌کند، مثبت است.</p>					



- الف) خودروی A، از نقطه‌ای واقع در جلو مبدأ محور x بطور یکنواخت هم راستا و هم سوی محور x حرکت می‌کند.
خودروی B از مبدأ محور x از حال سکون با شتاب ثابت هم راستا و هم سوی محور x شروع به حرکت می‌کند.
ب) در لحظه‌ی t_1 ، این دو خودرو از کنار یک دیگر رد شده‌اند.

۱۵

- الف) مثبت ب) منفی ت) کند شونده پ) یکنواخت

۱۶

- الف) $(t_1 \text{ تا } t_2) \text{ و } (t_3 \text{ تا } t_4)$

۱۷

- ب) در بازه‌ی زمانی $(t_2 \text{ تا } t_4)$ در جهت محور x و در بازه‌ی زمانی $(t_1 \text{ تا } t_3)$ در خلاف جهت محور x

۱۸

- الف) در بازه‌های زمانی صفر تا t_2 ب) در لحظه‌های t_1 و t_3

۱۹

- پ) منفی. زیرا سطح زیر نمودار سرعت–زمان (Δx)، منفی است.

- ت) مثبت. زیرا شبیه خط واصل ابتدا و انتهای نمودار مثبت است.

۲۰

- الف) متحرک (A) شبیه خط مماس بر نمودار در حال کاهش است.

- ب) متحرک (B). سطح زیر نمودار (Δx) کمتر است.

- پ) شتاب متوسط برای دو متحرک برابر است. زیرا شبیه خط واصل ابتدا و انتهای آنها یکی است.

- ت) هر دو متحرک تند شونده

بازه‌ی زمانی	نوع حرکت	جهت حرکت
$t_1 - t_2$	در لحظه‌ی t_2	ب) منفی
$t_2 - t_3$	تند شونده	$-x$
$t_3 - t_4$	یکنواخت	$+x$

۲۱

- الف) یک بار، در لحظه‌ی t_2 ، سرعت متحرک صفر شده و تغییر جهت می‌دهد.

- ب) $t_2 \text{ تا } t_3$ ، چون حاصل ضرب $a V^\circ$ است.

- پ) جابه‌جایی جسم را نشان می‌دهد.

۲۲

بازه‌ی زمانی	جهت حرکت	جهت شتاب	نوع حرکت
$t_1 - t_2$	$+x$	$-x$	کند شونده
$t_2 - t_3$	$-x$	$-x$	تند شونده
$t_3 - t_4$	$+x$	$+x$	یکنواخت

۲۳

- نوع حرکت شتابدار تند شونده است علامت شتاب منفی است.

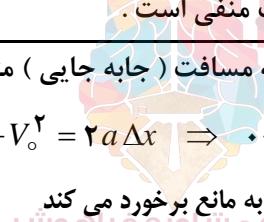
۲۴

- شرط اینکه متحرک به مانع برخورد نکند این است که مسافت (جابه‌جایی) متحرک کمتر از فاصله تا مانع باشد. x

$$V^\circ = 20 \frac{m}{s} \quad V^2 - V_0^2 = 2a\Delta x \Rightarrow 0 - 400 = 2 \times (-2) \times \Delta x \Rightarrow \Delta x = \frac{400}{4} = 100 m$$

- چون جابه‌جایی بیشتر از فاصله تا مانع است پس متحرک به مانع برخورد می‌کند

۲۵



۲۶

$x_1 = \frac{1}{2}at^2 + V_o t + x_o$	$x_2 = V t + x_o$	الف)
---------------------------------------	-------------------	------

$$x_1 = x_2 \Rightarrow 2t^2 = 20t \rightarrow t = 10 s$$

$$V = at + V_o \Rightarrow V = 4 \times 10 = 40 \frac{m}{s}$$

$$x_2 = V t + x_o \Rightarrow x_2 = 40 \times 10 = 400 m$$

۲۷

$x_2 = \frac{1}{2}at^2 + V_o t + x_o$	$x_1 = V t + x_o$	الف)
---------------------------------------	-------------------	------

$$x_1 = x_2 \Rightarrow 20t + 40 = \frac{1}{2} \times 4 \times t^2 \Rightarrow t^2 - 20t - 40 = 0 \Rightarrow$$

$$(t - 12)(t + 2) = 0 \Rightarrow t = 12 s$$

$$\Delta x_1 = V t \Rightarrow \Delta x_1 = 40 \times 12 = 480 m$$

۲۸

$\Delta x_A = \Delta x_B \Rightarrow \frac{1}{2}a_A t^2 = V_B t \quad \frac{1}{2} \times 3t^2 = 30t \Rightarrow t = 20 s$	الف)
---	------

$$V_A = a_A t + V_{oA} \Rightarrow V_A = 3 \times 20 = 60 \frac{m}{s}$$

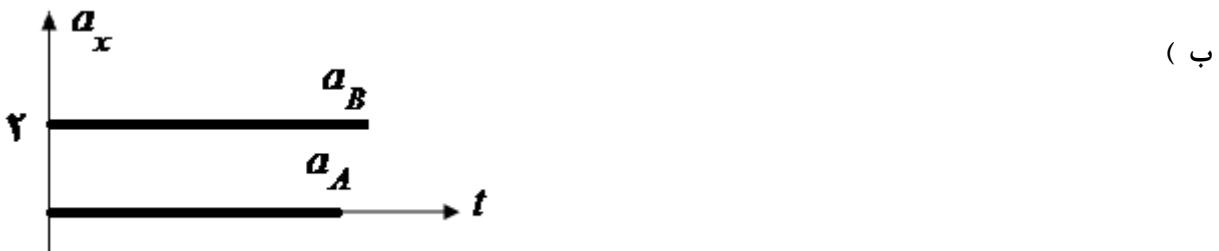
۲۹

$x_A = V_A t + x_{oA} = 20t$	الف)
------------------------------	------

$$x_B \Rightarrow \frac{1}{2}a_B t^2 + V_{oB} t + x_{oB} = \frac{1}{2} \times 2t^2 + 10t + 0 \Rightarrow x_B = t^2 + 10t$$

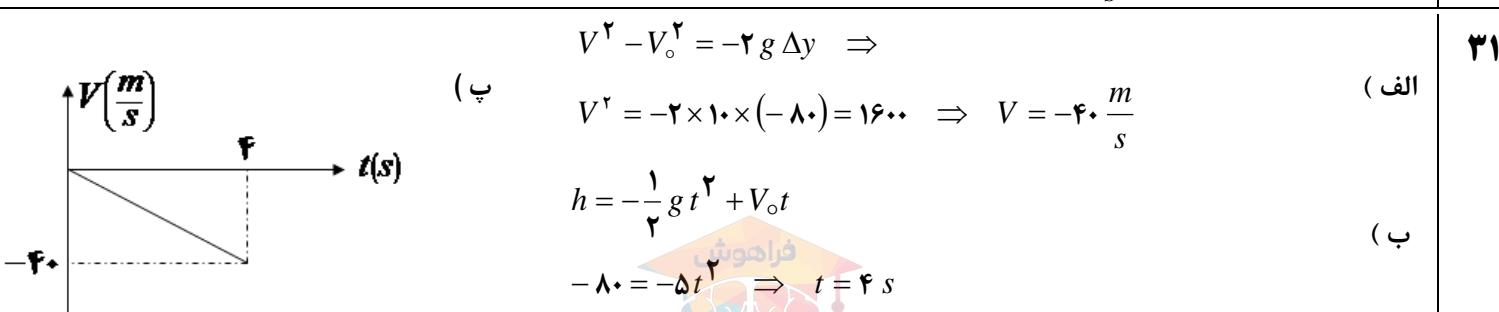
$$x_A = x_B \Rightarrow 20t = t^2 + 10t \Rightarrow t(t - 10) = 0 \Rightarrow t = 0 \text{ و } t = 10 s$$

$$x_A = 20 \times 10 = 200 m$$



۳۰

$V^r - V_{o^r} = -2g \Delta y \Rightarrow V^r = -2 \times 10 \times (-5) = 100 \Rightarrow V = -10 \frac{m}{s}$	الف)
---	------



۳۲

$\Delta y = -\frac{1}{2}g t^2 \Rightarrow -45 = -5t^2 \Rightarrow t = 3 s$	الف)
--	------

$$V^r = -2g \Delta y \Rightarrow V^r = -2 \times 10 \times (-45) = 900 \Rightarrow V = -30 \frac{m}{s}$$